

53503

Št. 16.

TAČJA

  Zbirka gledaliških iger.

Ureja

Fran Govékar ○ ○ ○ ○ ○

Pravico za uprizoritev te burke daje dr. O. F. EIRICH,
dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, II 2, Praterstrasse 38.

V GORICI 1904.

Tiska in zalaga »Goriška Tiskarna« A. Gabršček.

V medenih tednih.

Burka v enem dejanju.

Spisal FRIDERIK GUSTAV TRIESCH

Osebe :

ARNOLD TRPOTEC, ravnatelj tovarne (40 let).

SILVA, njegova žena (18 let).

SITAR, tajnik (30 let).

TUJA DAMA, (30 let).

TUJ GOSPOD.

NATAKAR FRANC.

HIŠNA.

SLUGA.

HLAPCA.

Dejanje se vrši sredi decembra v nekem hôtelu v Ljubljani

Elegantno opremljena soba v ljubljanskem hôtelu. Vrata v zadnji steni na desni. Na levi spredaj okno z žaluzijami in gardinami. Na desni, ne predaleč spredaj, kamin, v katerem gorí. Spredaj košara z drvni. Nad kaminom zrcalo. Pred kaminom majhna mizica, na desni in levi po en fotelj. Na levi, z vzglavjem ob stranski steni, dve postelji. Pred njima nizek senčnik, ki zakriva postelji do polovice. Poleg njega na desni umivalnik in poleg njega na desni omara za obleko; vrata omare so odprta. Pred oknom pisalna miza s pisalnim orodjem, pisalno mapo in svetilko; pred mizo stol. Prav spredaj na levi pisalne mize naslonjač. V kotu na desni obešalnik, na katerem visé moška in ženska obleka ter klobuki. Na levi od vrat železno stojalce, na katerem stoji zaprt kovčeg. Na sredi odra miza, na kateri stojе vrč z vodo in kupice. Pred mizo dva fotelja. Na levi, precej blizu posteljam, je otomana z majhnimi blazinami. Ob otomani okrogel mehke stolček. Na desni spredaj med mizo in kaminom na tleh dva velika kovčga, ki sta odprta in skoraj že napolnjena z obleko. Na desni ob steni velika omara. Desno od vrat gumb električnega zvonca in električne luči. Sredi odra modern lesteneec. Na tleh preproga. Po stolah so razloženi tuptatam

dežniki, majhni zavitki, ogrtači, kartoni za klobuke i. dr. Na tleh moški in ženski črevlji. — Čas: sredi decembra, popoldne. Začenja se mračiti. Desno in levo od gledalca.

OPOMBA: Dejanje se mora vršiti ves čas z največjo hitrostjo.

PRVI PRIZOR.

Arnold in Silva spravljata obleko v kovčge; Arnold je videti zelo utrujen, zaspan, nervozen, vendar izkuša vse to prikriti in zлага urno ter spretno stvari v kovčeg, Silva pa se vede nerodno. Sitar piše pri pisalni mizi. Nato natakark; pozneje hišna.

Arnold (nestrpen.) Sitar, saj hitite, kaj ne?

Sitar (piše.) Seveda. Samó par vrstic še, gospod ravnatelj.

Arnold. Hiti, hiti, Silva! Saj ne bova nikdar gotova!

Silva. Oh, ljubček, saj vendar vidiš, kakó strašno hitim! (Prime frak in ga potlači v kovčeg in sede nanj.)

Arnold (osupnjen.) Ženica, za Boga, kako pa ravnaš z mojim popolnoma novim frakom? (Se sklóni nad kovčeg in ravna obleke.)

Silva (ga podučuje.) Ko se vrneva domov, mora krojač itak vse zlikati. (Tlači še nadalje v kovčeg.)

Arnold. To pa, to! (Se zgrudi utrujen na stol sredi odra, si briše čelo ter senci.)

Silva (hiti k njemu, nežno.) Noldi, ali si truden?

Arnold (plane pokoncu.) Kaj še; — samó jako vroče se mi zdi tukaj. (Prisiljeno elastičen.) Truden! — ha ha — o utrujenosti sem slišal le govoriti, sam pa je ne poznam. Kaj, Sitar?

Sitar (se obrne.) Seveda, gospod ravnatelj!

Arnold. In koliko smo delali te štiri dni! Te neštevilne, brezkončne seje in posvetovanja, te kalkulacije, te pisarije!

Sitar. Zato ste pa napravili tudi lepo kupčijo, gospod ravnatelj.

Arnold (samoljubno.) To pa, to! Vztrajen sem, hvala Bogu, kot ne kmalu kdo, in ne utrudim se izlepa —!

Sitar. Kakor mladenič.

Arnold. (otožno.) Mladenič —? O!

Sitar (vidi, da se je nerodno izrazil, se v zadregi odkašljeje in se ozre nanj.)

Arnold (se razgreje.) Saj se pa tudi res čutim mladeniča! Dâ, dâ. Živce in mišice imam naravnost jeklene. (Hiti zopet urno pospravljat obleko v kovčeg.)

Silva (tudi zлага stvari kakor prej in poje bolj tiho melodijo »Mi smo vojaki, korenjaki«.)

Arnold (jako nervozen, a se urno zopet zataji; nežno očitajoče.) Silva!

Silva. Kaj pa je, Noldi? A tako, to te dela nervoznega!

Arnold. Oh, kaj še... nervoznega — tega jaz niti ne poznam ne. Toda veš, — gospoda Sitarja motiš pri delu.

Sitar (se obrne.) Niti najmanj ne, gospod ravnatelj.

Silva. Niti note več ne zapojem; a čudno je to; odkar sem v Ljubljani, mi kar neprenehoma šumi ta koračnica po glavi. (Pospravlja dalje; začne v mislih zopet peti.) Lala, la — la —!

Arnold. Ženka —!

Silva (umolkne prestrašena in se udari po ustih.) Oprosti! (Ga hoče poljubiti. On pokaže na Sitarja; ona pa mu kaže mimično, da Sitar tega ne opazi, ker piše; prime ga burno za glavo in ga poljubi.)

Natakar (nastopi med poljubljanjem s taso, na kateri stoji steklenica šerija in trije kozarci; ko vidi parček, se diskretno obrne ter zakašlja.)

Arnold (očitajoče.) Tu imaš! — Natakar!

Natakar (zopet vstopi.) Prosim, tu je šéri! (Postavi na migljaj Arnolda taso na mizo.) Prosim, gospod ravnatelj, voz je že pripravljen.

Arnold (razdražen.) No, vidiš, Silva! (Da natakarku znamenje, naj počaka. Spije naglo po vrsti dve čaši šérija.) **Natakar!** (Potegne iz žepa denarnico in da natakarku bankovec; pokaže na račun, ki leži na mizi.) Tam je račun.

Sitar. Tu. (Da račun natakarku, ki je prihitel k mizi.)

Natakar (vzame račun.) Hvala! (Odide.)

Arnold. Sitar, pojdite sèm!

Sitar (stopi k mizi.) Gospod ravnatelj —!

Arnold (je zopet napolnil kupico.) Nate, pijte!

Sitar. Oh, hvala lepa! (Seže po kupici.)

Arnold (ne opazi tega, zgrabi kupico.) Šéri sem vendar za vas naročil. (Zopet izpije.)

Sitar (medtem, ko ga gleda, kako pije.) Tako — z á m e ?

Arnold. Samo za vas. (Natoči dve kupici.)

Sitar. Torej sem tako svoboden. (Trči z Arnoldom.) Na zdravje vaše lepe, mlade gospe! (Trčita in izpijeta.)

Silva. O, hvala gospod Sitar! (Stopi bližje.)
Arnold, sedaj se moram pa zahvaliti. (Hoče seči po tretjem kozarcu.)

Arnold. To je šéri, ljubica! Ta je zate premočan!

Silva (modro.) Dragec, saj vendar veš, da nekaj prenesem!

Arnold. To je že res. (Vlije par kapljic v tretjo kupico.)

Silva (pritisne Arnoldovo roko, s katero nataka, tako da se napolni kupica do vrha in teče šéri celó po tleh.) O, to je preveč!

Arnold. Mislim, dà! Samo pokusi!

Silva. Seveda, samo pokusim! (Pokuša tako hitro in večkrat. zapored, da je kupica v par trenutkih prazna; vrne mu jo poveznjeno.)

Arnold (ki je klical večkrat »stoj! čakaj!«, očitajoče, a ljubeznivo.) Dete moje, saj sem ti vendar rekel, da samó pokusi!

Silva. Norček, saj sem samó pokusila.

Arnold. A mnogo prevečkrat. — Zdaj pa zopet na delo! (Pogleda na svojo uro, nemirno.)
Joj, že pol štirih je!

Silva (žalostno.) In jaz te bom videla res šele ob devetih zopet?

Arnold. Ob devetih na kolodvoru, ker imam še mnogo opravka. Skleniti moram še nekaj pogodb, ti pa greš tačas h teti.

Silva. Oh, ti opravki; to so sence življenja. (Mu ponuja ustni.) Hitro, dragec, hitro!

Arnold (kaže na Sitarja tiho.) Pozneje, ko odide Sitar.

Silva (ravno tako.) Pozneje — tudi — in zdaj. (Ga poljubi parkrat neslišno, naposled pa zelo glasno.)

Sitar (se prestraši, zakašlja prav glasno, a se ne obrne, dela, kakor da išče nekaj v torbi za akte in vtakne glavo vanjo.)

Arnold (pogleda očitajoče Silvo.) No, vidiš! (Si briše utrujen čelo ter se zgrudi na najbližnji stol, a se ozre prestrašen po Silvi in urno zopet vstane.)

Silva (z dvema zavitkoma.) Sem ali tukaj sem, ljubček?

Arnold (pokaže na kovčeg.) Sem notri! (Poklekne na desno h kovčgu, da bi položil nekaj vanj.)

Silva (poklekne njemu nasproti, ga potegne za ušesa, ga zgrabi potem za glavo in ga strastno poljublja.)

Arnold (se je iztežka osvobodi, pokaže razdražen na Sitarja, tiho.) Ampak, Silva, kaj pa vendar misliš!?

Silva (ravnotako.) Saj si vendar rekel, ‚pozneje.‘ Noldek, danes je že šest tednov, odkar sva poročena. Oh, tako rada te imam, tako strašno rada! Ali imaš tudi ti mene?

Arnold. I seveda! I kajpak! Nepopisno! (Silva ga zgrabi za glavo in ga zopet burno poljubi.)

Sitar (se obrne.) Gospod ravnatelj, pismo je dopisano.

Arnold (si popravlja prestrašen lase, kašlja, pogleduje očitajoče Silvo.) No, ali ste končno gotovi? (Stopi k pisalni mizi, pregleda hitro pismo. — Sitar nažiga tačas svetilko, a Silva električni lesteneec. — Podpiše pismo.) Zalepite zdaj pismo! (Sede utrujen spredaj na levi na naslanjač, si briše čelo in senci.)

Hišna (mlada, lepa, koketna, lično opravljena in počesana.) Prosim, milostiva, tu sem prinesla — (umolkne, ker zagleda Sitarja.)

Sitar (se obrne, za pisalno mizo sedčč, k njej in jo hrepeneče ogleduje.)

Hišna (bolj tiho.) Tudi one srajce sem prinesla, katere so prej manjkale.

Silva (šteje srajce.) **Prav! Prav!** (Jih polaga v kovčeg.) **Že res, — še nekaj!** (Govori tiho s hišno, ki koketuje ves čas s Sitarjem.)

Arnold (opazuje Sitarja, ki strmi še vedno v hišno, nestrpno.) **Sitar —!**

Sitar (kakor da se je zbudil.) **Kaj?** (Silva se pomika s hišno proti vratom in se ustavi tam; govori ves čas tiho ž njo.)

Arnold (mu pošepeče.) **Saj ste kar hipnotizovani!**

Sitar (v zadregi.) **Oh, ne! ne!** (Zalepi pismo in napiše naslov.)

Arnold. **Silva, hiti, hiti vendar, hiti!** (Vtakne dežnike v obodek (Futteral).)

Silva. **Saj hitim, ljubček, kolikor morem.** (Hišna odide. Sitar gleda hrepeneče za njo.) **Še tale kasete, in potem sva gotova!** (Se mu približa s kaseto, katero je vzela s pisalne mize.)

Arnold. **Hvala Bogu!**

Silva (se nakrat prestraši.) **O sveta nebesa!** (Kaseta ji pade iz rok.)

Arnold (se tudi prestraši in izpusti dežnike na tla.) **Moj Bog, kaj pa je?**

Silva. **Huzarji!**

Arnold. **Huzarji?!**

Silva. Dà, huzarje za bratca Vilčka sem pozabila kupiti. (Plane k obešalniku, si ogrne hitro ogrtač, pokrije klobuk,) Takoj bom zopet tu! Prodajalna je prav blizu.

Arnold. (Razdražen.) Pelji se s svojimi huzarji takoj k teti!

Silva. Joj, dragec, pomisli, da bi morala plačati potem za huzarje carino.

Arnold. No, kaj za to?!

Silva. Tega pa že ne. Kaj brigajo državo moji huzarji! V kovčeg jih skrijem. V dveh minutah sem zopet tu!

Arnold (skrajno nestrpen). Ne, to ni mogoče! Snideva se na kolodvoru.

Silva. Ne, ne — s huzarji pridem na vsak način še enkrat nazaj. (Strastno.) Noldek! (Ga potegne k sebi in burno poljublja.)

Arnold. Silva — ne tako burno!

Silva. Veš, to je zato, ker moram tako hiteti. Ako bi hotela biti sedaj nežna, izgubim preveč časa. (Plane nanj, ga mrmraje urno poljubi na usta in odhiti.)

DRUGI PRIZOR.

Arnold. Sitar.

Arnold (ves onemogel.) Oh! (Zeha ter sede na rob kovčega.) Krasno! (V zadregi Sitarju.) Jako živahna je moja žena, kaj?

Sitar. Dà, taka -le ženičica v medenih tednih — in osemnajst let! Še cel otrok! Lahko bi bili njen oče.

Arnold. Oho!

Sitar. Saj ste vendar že štirideset!

Arnold (plane hitro pokoncu). Prosim lepo, še devetintrideset ne!

Sitar (ugovarja boječe). Gospod ravnatelj —!

Arnold (se razjezi). Jaz bom vendar bolje vedel, kdaj da sem bil rojen. Ali mi hočete morda reči, da sem prestar za svojo ženo?!

Sitar. Bog ne daj! Mož, kakoršen ste vi... mlad in elastičen ste še —! Živce in mišice imate močne kakor jeklo! Dà, to je znano.

Arnold. Dà, znano! Res je! Prestar -- smešno! Take neumnosti blebetajo samo moji sorodniki in prijatelji, ker poznajo leto

mojega rojstva. (Se gleda v zrcalo nad kaminom, samoljubno.) Ali bi sicer kdo verjel, ako me pogleda, da se bližam šele štirid... to se pravi — devetintridesetemu letu?

Sitar. Gotovo ne! Ljudje mislijo, da ste komaj trideset.

Arnold (se giblje prožno semtertja). No, vidite! Hvala Bogu, živel sem vse svoje življenje solidno! Haha! Niti trideset — dvajset let se čutim starega! (Hrka. Nakrat jako utrujen, se zgrudi na fotelj sredi odra.) Dragi moj Sitar, sedaj pa lahko greste. Po devetih se snidemo na kolodvoru. Uporabite teh par ur, da si ogledate belo Ljubljano.

Sitar. Srčna hvala, gospod ravnatelj! Toda pravkar sem čul, da morate še delati.

Arnold (nestrpen). To opravi že sam. Le pojdite, dragi Sitar, le pojdite!

Sitar. Ne, gospod ravnatelj! Pravi vojak ostane do konca na svojem mestu.

Arnold (vedno bolj nepotrpežljiv). Ne potrebujem vas. Pojdite!

Sitar. To je res jako lepo od vas — to moram priznati — toda, kaj bi me moglo tu v Ljubljani zanimati —? Saj so res

čedne stvarice te Ljubljancanke! (Vedno bolj razvnet.) Oh, oči, ročice, nožice, postavice...!

Arnold. Na, na, iztreznite se vendar.

Sitar (zategnjeno.) Dàà! Skratka — kaj imam od tega, ako jih le gledam!? Nasprotno (komično otožno) človek, kakoršen sem jaz! Oj ti moj ljubi Bog! Tridesetleten zakonski mož, a vedno le pri svoji stari! Osel ostane osel — oprostite!

Arnold. No, prosim vas, Sitar, to pa že rečem, takega — osla (hitro popravi) moža je treba visoko spoštovati!

Sitar. Spoštovati — (zategnjeno) dáá, dà! A kaj dobim za to? (Z bolestno resignacijo.) Osel ostane osel. (Odločno.) Kratko in malo gospod ravnatelj, jaz ostanem pri vas.

Arnold (razdraženo, jako nestrpen.) Ne, dobri moj Sitar, take žrtve nikakor ne sprejem. Sploh pa — ostanem itak le še par minut v hôtelu. Ali razumete?

Sitar. Potem bi bilo tem grše, ako bi vas sedaj zapustil.

Arnold. Ne, ne, zagotavljam vas, da vaše pomoči ne potrebujem! Pojdite, Sitar, pojdite, in oglejte si lepo, prekrasno

Ljubljano. Ljubljana v megli, v snegu, to je nekaj divnega!

Sitar (zmaje z glavo.) Odpovedujem se rad tem krasotam!

Arnold. Sitar, pomislite vendar! Ta krasni Tivoli! Zvezda! Ti spomeniki! Ra-decki, Vodnik, Valvazor...

Sitar. Kako ste dobri! To je res vse prav lepo — toda jaz ostanem pri svojem ravnatelju.

Arnold (plane pokoncu, zakriči besen) Poj-dite k vra —!

Sitar (se prestrašen umakne.) Kaj!? Kaj pa vam je, gospod ravnatelj?

Arnold (zopet mirnejši.) Nič, nič, gospod Sitar — samo jezim se — da ste mi tako od sile udani. (V komičnem obupu.) Potemtakem mi ne preostaja drugega, kakor da vam povem bridko resnico. — Človek — oprostite Sitar, sedaj izveste največjo skrivnost mojega življenja! Danes, v tem trenutku vam podam najsijajnejši dokaz svoje zaupnosti. Čujte torej, za kaj hočem biti sam! (Ga primé za obe rami, se ozre najprej skrbno okrog, potem mu zakliče skrivnostno v uho.) Spati hočem!

— Naspal bi se rad, po dolgem času zopet enkrat. — Spal, spal bi rad!

Sitar. Kaj? Spali?

Arnold. Dà, dà, spal! Dobri moj Sitar, biti šest tednov srečen soprog svoje ljubeznive, živahne, jako živahne ženice! Ves dan delati v tovarni, zvečer pa dan na dan nama, novoporočencema na čast soareje, zabave, predstave, ki trajajo vedno pozno v noč. Odreči ne smem nikjer, — moja ženka ne dovoli tega. Uprežen' sem podnevi in ponoči, nepretrgoma ah, ali veste, kaj je to? Že ob šestih zjutraj pa moram v tovarno. Jaz, ki sem spal kot samec po osem ur na dan, ne spim sploh nič več! (Leže na otomano.) Sitar, strašno sem truden! Samo moja glasovita trdna volja me še vzdržuje pokoncu. Oči mi kar siloma lezejo skupaj. Ah!

Sitar. Dà, dà, jeklene živce imate —!

Arnold (togoten.) Kaj?!

Sitar (hitro.) Toda končno vendarle tudi jekleni živci omagajo.

Arnold. A tako!

Sitar. I, saj se peljete danes ponoči v spalnem vozu.

Arnold (otožno.) V spalnem vozu! — To je res, toda do ene ponoči moja žena sploh ne neha blebetati in ob petih začne zopet od začetka.

Sitar. Tako, tako! — A, gospod ravnatelj, zakaj ste jo pa vzeli seboj na potovanje?

Arnold (resigniran.) Sitar, vi ste ovca, naivnež.

Sitar. I, pa povejte enkrat svoji ženi, da se hočete odpočiti! Povejte ji....

Arnold (plane pokoncu, iz sebe.) Kaj?! Kako?! Za nobeno ceno! Sitar, pomislite vendar, ves moj nimbus bi šel potem k vragu. (Boječe.) Sitar, dajte mi roko, da ne črhnete o tem niti besedice nikomur!

Sitar (razžaljen.) Gospod ravnatelj! Tu je moja roka! (Vzame pismo; se obrne proti izhodu.) In sedaj grem hitro!

Arnold (sede truden na fotelj sredi odra.) Ne, nasprotno, ljubi Sitar, — sedaj, ko veste mojo tajnost, ostanite rajše, dokler se ne vrne moja žena. Potem pa mi pomagajte, da jo kolikor možno hitro odpravim. (Gleda na uro.) Kmalu bo štiri. Škoda je vsake minute, ki jo tu izgubljam. (Za odrom se čuje petje Silve.

Vznemirjen.) Sedaj prihaja! (Plane pokoncu, zgrabi vrč, ki je na mizi, vlije vode na robec in si hladi obraz; napravi potem par telovadnih kretenj, da bi se predramil, in jej hiti, z robcem migaje, elastično nasproti. Veselo.) Oh, tu si zopet!

TRETJI PRIZOR.

Prejšnja. Silva. Pozneje sluga, hišna in dva hlapca.

Silva (z dvema velikima škatljama; ko vstopi, poje »Mi smo vojaki, korenjaki.«) Tu sem zopet, ljubček! (Ga poljubi.) Kakor blisk, kaj ne? (Mu da škatlji in vrže muf na mizo.)

Arnold. No, blisk je včasih še nekoliko urnejši.

Silva. Zdaj pa le poglej! Ti se boš čudil, kako lepe vojačke prinesem svojemu bratcu. (Hoče odpreti eno izmed škatelj.)

Arnold (obupan.) Oh, ženka, — zato vendar ni sedaj več časa.

Silva. (Mu iztrga iz rok eno škatljo.) Daj torej sem! (Počepne h kovčgu in potlači škatljo pod obleko.)

Arnold. Pazi, pazi!

Silva. Daj sem, Noldek! (Mu iztrga iz rok še drugo škatljo in jo skrije v drug kovčeg.) Tako, zdaj je pa vsa armada na varnem. In ker sem bila tako urna, zato dobim sedaj poljub.

Arnold (obupan.) Dete moje, prosim te, ne zadržuj me več! Zadnji čas je že — zdaj moram — (pogleda otomano) vendar že enkrat na delo.

Silva. Kaj pa je to, ljubček! Kako si neštrpen! (Mu grozi s prstom.) Lepo uljuden bodi, — ubogaj, tačico daj, — sicer bo pel — bič. (Sitar se obrne k pisalni mizi.)

Arnold (v zadregi in razdražen, jo potegne na desno.) Ljuba Silva — prosil bi te — (ji kaže mimično, da je Sitar tu, na katerega se je treba ozirati.)

Silva. O, gospod Sitar že vé, da ne mislim resno. Kaj ne, gospod Sitar?

Sitar (galantno.) Prosim, prosim. In če tudi —!

Arnold (se nakloni Sitarju.) Hvala!

Sitar. O, prosim. (Se obrne zopet k pisalni mizi.)

Silva. Saj se ne zgodi nikdar več. (Ga potegne k sebi in ga poljubi.)

Arnold (se jej iztrga, razjarjen.) **Silva!**

Silva (sklene roke.) **Nikdar več!** (Hoče zapreti kovčeg, a ker je prepoln, ga odpre iznova, sede nanj, da bi potlačila stvari, ga zopet zapre in ga izkuša zakleniti.) **No, vidiš, zdaj je pa vse skupaj.**

Arnold. **Dà, vse skupaj — zmetano in zmečkano. Tega ne zapreš nikdar. (Pozvoni.)**

Silva. **Oho, moram!**

Arnold. **Ne bo nič. (Jej pomaga pri kovčgu.) Ne pojde.**

Silva. **To je vendar jako lahko. (Sede na zaprti kovčeg.) No?**

Arnold (izkuša zakleniti; ves je utrujen in upehan.) **Ni mogoče!**

Silva. **Sédi tudi ti nanj! (Ga potegne urno k sebi, tako da izgubi ravnotežje in maha po zraku z rokami.)**

Arnold. **Silva — to je pa vendar —!**

Silva. **Oprosti! A sedaj, glej mene; napravi se prav težkega! (Pritiska s telesom kovčeg.)**

Arnold. **Kako pa se to napravi! (Si napihne lica.)**

Silva. Prav — gospod Sitar naj pa zaklene!

Sitar. Z veseljem! (Se trudi zaman, zakleniti kovčeg.) Ne morem!

Silva. Sédite še vi nanj! (Ga potegne tudi energično poleg sebe na kovčeg. — Nekdo trka.) Naprej! (Drži Arnolda, ki hoče vstati.) Kar ostani! (Mu poljubi glavo.)

Arnold. Silva, pomisli, taka smešna situacija!

Silva. Zakaj? Le ostani!

Natakar (s srebrnim krožnikom, na katerem je račun in ostali denar.)

Silva. No, natakarja se vendar ne boš sramoval. Čujte — prosim vas, zaklenite tale kovčeg!

Natakar (postavi krožnik na mizo.) Takoj, takoj, milostiva! (Tiplje za ključem v kovčegu.)

Arnold (vstane in potegne Sitarjevi nogi kvišku.)

Natakar (zapre kovčeg in dá Silvi ključ.) Prosim, milostiva!

Silva (triumfuje.) No, pa je!

Arnold. Jako enostavno!

Sitar. Jako enostavno. (Sluga, hišna in dva hlapca vstopijo.) Sedaj pa le urno, urno!

Natakar (se približa Arnoldu s krožnikom.) Račun, gospod ravnatelj!

Arnold (Spravi račun, da natakarju napitnino.) To je za vas!

Natakar. Lepa hvala, gospod ravnatelj!

Arnold (položi ročno torbo in potno plahto, — ki naj bo na eni strani tigrasta, a na drugi črna, — na otamano.) To ostane tu!

Sluga. Prosim! (Naroča hlapcem, šteje prtljago; hišna je pri tem vsiljivo postrežljiva. En hlapec odide z dvema kovčgoma.)

Silva. (Zapre drugi kovčeg, poklekne nanj. Hišni.) Zaklenite kovčeg! (Hišna zaklene kovčeg in dá Silvi ključ.)

Silva. Vidiš, dragec, sedaj je pa vsa prtljaga v redu!

Arnold (ironično.) Že?! (Slugi.) Vi pojdete torej na kolodvor!

Sluga. Dà, gospod ravnatelj. Name se lahko zanesete, vse oskrbim točno. (Se prikloni. Odide s hlapcem in hišno.)

Arnold (nepremišljeno.) No, hvala Bogu, prtljage sem se že odkrižal.

Silva (užaljena.) Kaj hočeš reči s tem?

Arnold. I no, kaj naj rečem? (Potegne hitro uro iz žepa.) Ljubo dete moje, srček, verjemi mi, da mi je težko, toda sedaj se morava ločiti!

Silva (bolestno.) Oh, takó sem žalostna!

Arnold. No, no, — ločitev traja, hvala Bogu, še pet ur.

Silva. Ti praviš: ,hvala Bogu še?’

Arnold. Hvala Bogu, samo, to se razume! Tako! In sedaj bodite tako ljubeznivi, dobri Sitar, in spremite mojo ženo do voza. (Jej dá muf.)

Sitar. Jako rad, gospod ravnatelj!

Silva (globoko vzdihne.) Oh, Bog!

Arnold (medtem, ko jo pelje k vratom.) Draga Silva, pozdravi mi torej še enkrat teto — in ob devetih na svidenje na južnem kolodvoru. Z Bogom! (Jo porine skozi vrata. Sitar gre za njo. Arnold pride v ospredje; zadovoljen.) Ah!

Silva (se zopet vrne.) Noldek, še nečesa te moram prositi. (Pelje Arnolda, ki glasno vzdihne, proti desni in ga nežno poljubi.)

Sitar (tudi vstopi, zapre vrata, in ostane ponižno v ozadju.)

Arnold. Ali ni za to čas pozneje?

Silva (jako hitro.) Ne, — nikakor ne!

Arnold (skrajno nestrpen.) Torej govori, a hitro!

Silva (sramežljivo.) Torej, ljubček -- med kupovalci v prodajalni je bil tudi mlad zakonski parček. Ženka je bila res dražestna. Res nekaj posebnega. (Nakrat v skrbeh.) Noldek, k svétniku se vsekakor pelješ?

Arnold. Seveda!

Silva. Tudi na kolodvor se pripelješ?

Arnold. I, kajpak!

Silva. Da mi ne greš peš, to ti rečem; videl bi Ljubljančanke preveč natanjko.

Arnold. Oh, oh, oh! (Strogo.) K stvari!

Silva. Torej, dragec — (sklene roki) prosim te — rada bi, da me imenuješ odslej tudi tako kakor oni gospod svojo mlado ženko.

Arnold (obupan.) V imenu božjem! Kako pa naj ti rečem?

Silva. A ne smeš se mi smejati! Torej od sedaj naprej mi porečeš — moj — (izgovarja okorno) moj — sladki gobček!

Arnold (jezen.) Gobček? To je preveč!

Silva (užaljena.) Preveč? Zakaj?

Arnold. Zato, ker vendar veš, kako se mi mudí.

Silva. Za to treba vendar le sekundice. (Ker se obrača soprog v skrbeh po Sitarju.) Oh, dobri Sitar ne vidi ničesar, ne sliši ničesar!

Sitar. Seveda ne! (Se obrne z obrazom proti vratom.)

Arnold. Ali pa potem res takój odideš?

Silva. Takoj.

Arnold (vzdihne.) V božjem imenu torej. (Jo resigniran objame.) Moj ljubi, sladki gobček! (Jo zopet resignirano poljubi.)

Silva (resno.) Srčna ti hvala!

Arnold (zelo glasno, vodeč jo energično k vratom.) Sitar!

Sitar. Prosim, gospa ravnateljica!

Silva. Z Bogom! Z Bogom! (Ga hoče objeti.)

Arnold (kaže razdražen na Sitarja.) Silva, to je pa že od sile —!

Silva. Servus! (Odide hitro, Sitar za njo.)

Arnold (pride v ospredje.) Vendar enkrat!

Sitar (pomoli glavo skozi vrata.) Gospod ravnatelj, pa prav dobro spite!

Arnold (se prestraši.) Pojdite, pojdite!

Sitar (izgine.) Že grem!

ČETRTI PRIZOR.

Arnold. Potem natakár. Nato Silva.

Arnold (globoko dihne.) Oh! (Gre k pisalni mizi in pogleda na uro.) Hvala Bogu, ostane mi skoraj še pet ur. Stoj, še natakárja! (Hiti k vratom, pozvoni, sede potem na otomano in vzame iz svoje potne torbe copate. Gre vstopivšemu natakárju nasproti.) Natakár, da veste: jaz hočem delati in nočem, da bi me kdo motil. Sem že odpotoval, da veste!

Natakár. Že odpotovali!? Prav!

Arnold. In četrť ure pred deveto me zbudite — to se pravi, potrkajte me, — ne, potrkajte na vrata — da me spomnite!

Natakár. Četrť ure pred deveto. Prav, kakor želite. (Natakár odide.)

Arnold (porine glasno zapah pod ključavnico, potem se obrne in iztega zadovoljen roki.) Oh, oh, vendar enkrat sam! To me pokrepča spanje! To bo diven užitek! (Sede na otomano, si sleče

črevclj in obleče ono copato. Nakrat poizkuša zopet nekdo odpreti vrata. Glasno trkanje.)

Arnold (jezen.) Tristo! Kdo pa je zopet?

Silva (za odrom.) Noldek, Noldek!

Arnold. To je pa že grozno! (Kliče ven.)
Kaj pa je?

Silva. (Za odrom.) Samo eno besedico še!

Arnold. Moj Bog! (Krevlja v copati proti vratom in odpre vrata.) Kaj pa še hočeš? (Skriva nogo v copati.)

Silva. Nekaj bi ti predlagala.

Arnold. No?

Silva. Vzemi me seboj k svétniku;

Arnold (vzroji.) Ali si blazna? Rotim te, Silva, pojdi! Zdaj moram delati, delati!

Silva. Saj že grem.

Arnold. A obljubi mi, da me ne boš več motila! Častna beseda?

Silva. Častna beseda! (Ga objame okrog vratu in ga opetovano poljubi.)

Arnold (jo vleče medtem, ko visi žena na njegovem vratu, nežno k vratom.) In, kaj ne, sedaj me ne boš nič več motila?

Silva (svečano.) Saj sem ti vendar dala svojo častno besedo. (Ga še enkrat poljubi, potem hitro odide.)

PETI PRIZOR.

Arnold. Potem natak ar. Za odrom hišna.

Arnold (záklene vrata in se oddahne.) Ha! (Ugasne lesteneč, svetilka gori dalje; si obleče še drugo copato, mrmraje.) Oh, kako se veselim na tale počitek! (Vzame iz potne torbe velik budilnik.) Na dan, ti nosilec bridkih bolečin! (Naravna kazalo. Mrmraje.) Četrť ure pred deveto. Previdnost nikdar ne škoduje. — No, navit je že. (Postavi budilnik na pisalno mizo, posluša, stopi urno k oknu; mrmraje.) Vstopila je v voz, — odpeljala se je! — Šele zdaj sem res sam. (Radostno.) Sam! Vendar enkrat! (Zapre žaluzije, sleče suknjo, jo vrže na mizo, vzame s postelje blazino, katero pritisne nežno k sebi in jo položi potem na vzglavje otomane, hiti h kaminu in nalaga drva vanj. Vse to dela v največji naglici.) Tako, da bo še prijetnejše! (Ogenj v kaminu razsvetljuje sedaj sobo. Privije svetilko, leže na otomano, se pokrije. Ves zadovoljen, tiho mrmraje.) Oh — zdaj ne menjam z nobenim kraljem tega sveta! Pet ur, sam, nemočen! — Divno! — Božansko! — Ah! — Ah! —

(Zaspi. Začne smrčati. Kratek presledek, potem bučanje po vratih in trkanje. Arnold plane prestrašen pokoncu, tako da pade skoraj z otomane. Vstane ves zmeden.) Kje pa sem? A tako! (Si mane oči, gleda zmedeno okrog sebe. Zopet trkanje.) Oh, Bog, tako imenitno sem spal! Koliko časa neki? (Odvije svetilko na pisalni mizi, pogleda na svojo uro. Zdi-hovaje.) Dve minuti! (Besen.) Kdo je? Kdo? (Stopi k vratom, posluša.)

N a t a k a r. Prosim, — jaz sem, — natak ar.

A r n o l d (razjarjen.) Kaj? Natak ar? No le čakaj, tepec! (Vrže blazino preko senčnika na postelj; odpre.)

N a t a k a r (vstopi.) Prosim, gospod rav —

A r n o l d (brez suknje, plane proti njemu kakor borilec) Človek — kaj pa hočete? (Porine manšete navzgor.)

N a t a k a r (prestrašen, se umakne.) Prav lepo prosim, da mi oprostite, ker vas motim; toda dopoldne je blagovolila povedati vaša gospa soproga, da zapustite hôtel zadnji čas do štirih popoldne.

A r n o l d. Kaj? Ta je pa lepa! Soba je do devetih zvečer moja!

N a t a k a r. To je res, gospod ravnatelj. Toda prosil bi vas najudanejše, gospod rav-

natelj, da bi blagovolili poslužiti se za ta čas druge sobe.

Arnold. To je predrznost! Kaj pa mislite!

Natakar. To je sila neprijetno, kajti gospod, ki je najel sobo, — je že tu in —

Arnold. Z Bogom! To je nezaslišano, da me motite! — Marš! Ven! Ven!

Hišna (kliče glasno za odrom) **Franc! Franc!**

Arnold. (Vrže natakarja ven; natakar prileti v naročje hišine, ki stoji pred odprtimi vrati, in se obrne ž njo naokrog.)

Hišna (zunaj, glasno.) Ojoj! Pojdite takoj h gospej baronici!

Arnold (razjarjen.) **Mir hočem imeti!** (Zaloputne vrata, a jih takoj zopet odpre in kriči za natakarjem na ves glas.) **V dostojnem hôtelu mora vladati smrtna tihota. Zato mir — mir!** (Zaloputne iznova vrata, a jih zopet odpre.) **Ali ste razumeli?** (Zopet zaloputne vrata in tolče s pestmi po njih.) **Mir sedaj!** (Zaklene vrata.) **Panaj človek spi!** (Si vzame zopet blazino, jo položi na otomano, vrže svojo suknjo preko senčnika na postelj, leže in se zavije, mrmraje.) **Nesramno, res nesramno!** (Po malem presledku se čuje tiho, potem vedno glasnejše trkanje. Sede zopet pokoncu.)

Kaj pa je že zopet?! Človek bi obupal!
(Vstane besen, vrže blazino zopet na postelj. Ves divji; odločno.) Naj bo kdorkoli, zadavim ga, vraga! (Hiti brez suknje k vratom, odvijte lesteneč in odpre.)

ŠESTI PRIZOR.

Arnold. Tuja dama. Pozneje za odrom
tuj gospod. Natak ar.

Tuja dama (v elegantni temni obleki z dolgim plaščem, gosto zaštrta, hitro vstopi; ko zagleda Arnolda brez suknje, se pomakne razkačena, nazaj in pomakne zapah pred vrata. Govori hitro, patetično in je tako razburjena, da se ne zmeni za odgovore Arnolda ter mu sploh ne pusti govoriti. Zasopljena.) O moj Bog, po vsem telesu se tresem!

Arnold (se je v zadregi umaknil nazaj, hiti k otomani in išče.) Moja suknja — kje je neki moja suknja? (Se zavije urno v plahto, tako da je nje tigrasta stran vidna.)

Dama (hiti proti njem.) V tako situvacijo, v tako nevarnost mora hoditi poštena žena — (zaničljivo) in radi takega človeka!

Arnold (se ji umika proti desni.) Milostiva, zmotili ste se.

D a m a. To je vendar številka 8 ?

A r n o l d. Dà, toda —

D a m a. Toda vi me ne poznate? O le potrpite nekoliko — (stopi tik predenj in mu žuga s prstom v obraz.) Takoj me boste poznali.

A r n o l d. Milostiva (se jej umika okoli mize in otomane.)

D a m a (z dolgimi koraki za njim.) Dà, častiti moj gospod, poznali me boste takoj! (Dvigne pajčolan in ga vrže navzad, slovesno.) Jaz sem sestra uboge, nesrečne Ane!

A r n o l d. Dovolite —!

D a m a. Tudi njena mati.

A r n o l d. Kaj? Sestra in mati?

D a m a. Jaz sem jo vzgojila! Jaz sem jo varovala, ji stregla; — čuvala sem jo bolj kot punčico svojega očesa, bolj kot vse na svetu, a vi brezvesten babjek —!

A r n o l d. Kaj?! Jaz?!

D a m a (ne da bi se dala prekiniti.) To nesrečno poletje, ko me ni bilo v Ljubljani, ste se priplazili kakor kača do nje ter ste jo omrežili s svojimi sladkimi lažmi.

Arnold (je ves zmeden in jo izkuša zaman prekiniti.) Prosim vas! — Dovolite! — To je — jaz sem — jaz nisem —!

Dama (vedno bolj razburjena, govori čim dalje hitrejšje.) Molčite! Povedati vam moram vso resnico v obraz! Ostuden egoist ste, ropar, toda jaz nisem uboga Ana — jaz — jaz se vas ne bojim! Odpoveste se Ani, jaz vas prisilim! O, že davno sem nekaj slutila. Danes pa, sedajle, ko je hotela iti Ana skrivaj semkaj, sem jo zalotila in jo energično obdelavala, — povedala mi je vse! — vse!! — vse!!!

Arnold (ki je klical ves čas »dovolite!« »Prosim vas!«, udari naposled razkačen na mizo, zavpije.) Dovolj! Kaj me briga vaša Ana! Vaše sestre ne poznam, ne! Zato z Bogom! Ven, ven!

Dama (ne da bi ga poslušala, kriči še bolj.) O, o, tega pa že ne! Vi me ne uženete v kozji rog! Vi že ne! (Zaničljivo.) Vi — vi — vi —!

Arnold. Kaj jaz? Kaj —?!

Dama Vi don Juan!

Arnold. Jaz? Pa jaz?!

Dama (vzkipi.) Ali vam je Ana povedala, da mora biti temu konec? Dà ali ne? Odgovorite! Nemoško je od vas, da držite ubogo

stvarico v svojih krempljih s pomočjo pisem, ki vam jih je pisala v svoji neumnosti. Sram vas bodi! Sram vas bodi!!

Arnold. Oh, oh, sedaj mi je dosti! Čujte še enkrat; popolnoma tujega človeka imate pred seboj. Ostavite sobo, ali pa pozvonim! (Se obrne k zvoncu.)

Dama (zavpije še parkrat »Sramujte se!«, mu stopi nasproti ter ga prime za roke skrajno razdražena.) Dà, kaj takega moreš storiti, ti strahopetnež!

Arnold (razkačen.) Kaj — ,ti' ? In strahopetnež? Molčite, gospa — saprament! — sicer —!

Dama. Dà, strahopetnež sem dejala! Izročite mi Anina pisma! Takoj! Vsa pisma!

Arnold. Kakšna pisma? Jaz vendar —

Dama. Takoj! V tem trenutku! Ne tirajte me do skrajnosti!

Arnold (besen.) Vi me ne tirajte do skrajnosti! Jaz sem človek, ki mora spati! Prav res — sicer bi mogel pozabiti, da stoji pred menoj dama.

Dama (mu zakriči v obraz.) Vi mi hočete groziti? O! Ne bojim se nikogar na

svetu. (Na vratih se začuje glasno trkanje. Se silno prestraši, brezglasno.) Kdo pa trka? O Bog! (Se zgrudi sredi odra na fotelj.)

Tuj gospod (z vznemirjenim glasom za odrom, kliče skozi zaprta vrata.) Prosim najuljudnejše! Samó za trenutek vas bom motil! (Dama plane pokoncu, sklene roki in beži na levo.)

Arnold. Kdo pa je? (Stopi k vratom, kakor da hoče odpreti.)

Dama (vsa razburjena, govori odslej naprej bolj v dialektu.) Ježeš, Marija in sveti Jožef — to ni nihče drug kot moj mož!

Arnold. Kaj?! Vaš mož?

Dama (vije roke, skoraj poklekne, jadikuje tišje.) Nikar ne odprite, prosim vas za pet ran božjih — zadavil bi me.

Arnold. Kaj? Kako? No, ta je pa lepa? (Sliši se zopet trkanje. Se prestraši. Dama zakriči.)

Tuj gospod (kakor prej.) Prosim prav lepo oproščenja, a stvar je silno važna.

Arnold (gre k vratom.) Moj Bog, kaj pa naj storim sedaj?

Dama (kakor prej, stoji na levi pred otomano.) Milost! Milost! Saj ste vendar poštenjak!

Arnold. Oho, ali res? Zdaj nakrat sem poštenjak? Le kaj naj storim? (Zopet trkanje. Se zopet prestraši.)

Dama (zopet zakriči; mu pošepne.) Vprašajte ga, kaj hoče!

Arnold. Dobra ideja! (Stopi k zaprtim vratom.) Kaj pa želite?

Tuj gospod (vzumaj.) Prosim vas, pustite me samo za trenutek v sobo.

Dama (pošepne boječe Arnoldu.) Recite, da ni mogoče!

Arnold (zavpije.) To je nemogoče!

Dama (kakor prej.) Recite, da ima vaša žena migreno in da leži v postelji.

Arnold (zavpije.) Vaša žena ima migreno in leži v postelji.

Tuj gospod (bije s pestmi na vrata. Zavpije besno.) Kaj? Moja žena?!

Arnold (se silno prestraši, se popravi.) Moja žena — moja žena, seveda. Oprostite!

Tuj gospod. A tako! Oprostite! Vaša gospa je doma, — potem oprostite, da sem vas nadlegoval!

Arnold. Prosim! Prosim!

Tuj gospod. Lahko noč!

Arnold. Kaj pravite ? (Nastavi uho k vratom.)

Tuj gospod (zavpije glasno.) Lahko noč, sem rekel.

Arnold (odskoči od vrat in si zatisne uho.) A tako ! Sedaj sem razumel ! (Se nakloni proti vratom.) Lahko noč ! Priporočam se ! Jako drago mi je bilo ! (Posluša.) Hvala Bogu, odhaja !

Dama (vije roke, bolj tiho.) O križana mamka božja ! Poznam svojega starega ! Ta čepi zdaj v kakem kotu in čaka name ! — Za pet ran božjih — rešite me, sicer sem izgubljena in vi ste tudi izgubljeni !

Arnold (prestrašen.) No, bodite tako prijazni !

Dama. O, če začne moj mož razsajati, je grozen !

Arnold (zdihuje.) To je strašno ! Kaj naj sedaj začnem ? (Odločno.) Milostiva, verjemite mi, tu ne pomaga nič drugega, kakor da hitim za vašim možem in mu vse pojasnim.

Dama. Kaj ? Kako ? Ali se vam meša ? Moj mož ? Ta vas še poslušal ne bo !

Arnold (malodušen.) Tako ! Ali je tak grozovitež ?

D a m e (z značilno kretnjo.) Ojé! Cel rabelj.

A r n o l d (tiho.) To je prav lepo — (zavrešči glasno) — prav lepo! — (Se strese tiho.) Tiho! (Posluša, — ji pošepne.) Zdi se mi, da se bliža nekdo vratom.

D a m a (zdihuje tiho.) Ježeš, Marija in sveti Jožef! Kaj takega moram doživeti! (Stopa tiho po prstih v ospredje na levo, tedaj začne budilnik ropotati. Zakriči.)

A r n o l d (se tudi prestraši.) Ha! (Se spomni, tiho.) To je budilnik. (Pokrije budilnik urno z malo blazinico, ki je na otomani in ga ustavi.)

D a m a. Budilnik.

A r n o l d. Kako pa morete tako upiti? (Položi blazinico zopet na otomano.)

D a m e. Na, veste kaj — ! Kdaj pa naj vpijem, če ne zdaj! Na pol mrtva sem že od samega strahu!

A r n o l d. Pomirite se! Le pogum! (Kolena se mu od strahu tresejo.) Poglejte mene!

D a m a. Vas? Saj ste vendar tudi upili.

A r n o l d. E, samo začudil sem se. (Na vratih trkanje. Oba zakričita zopet. Ves obupan.) Že zopet! O sveta nebesa, kam sem zašel, in popolnoma po nedolžnem!

D a m a. Jaz tudi. Oh, Bog, oh, Bog!

Ar n o l d (stopi k njej, maha z rokama.) A mene to nič ne briga! Prav nič! (Zavpije.) Kaj meni to mar!

D a m a. I, kaj pa tako kričite?

Ar n o l d (razkačen.) Kaj? Še kričati ne bi smel.

N a t a k a r (vpije skozi zaprta vrata.) Gospod ravnatelj, jaz sem, natakar.

D a m a (v strahu.) Če je le res!

Ar n o l d. Kaj pa hočete?

N a t a k a r. Nekaj moram povedati. Nekaj silno važnega.

Ar n o l d (dami.) Kaj naj storim?

D a m a (sklene roki.) Ne pustite ga notri, za božjo, kriščevo voljo, ne pustite ga notri! (Se zgrudi na stol na levi pri pisalni mizi.)

N a t a k a r. Gospod ravnatelj, nekaj posebno važnega je.

D a m a. To je le izgovor. (Mrmraje.) Ježeš, Marija in sveti Jožef, zdajle pomagajte, če znate!

Ar n o l d (zdihuje.) To je strašno! (Natakarju.) Kdo pa je pri vas?

N a t a k a r. Nihče! Sam sem!

Arnold (dami šepetaje.) Nič se ne bojte odprem prav previdno.

Dama. Oh, pazite! pazite! Lepo vas prosim!

Arnold. (Odpahne vrata, jih nekoliko odpre, zastavi jih z ного ter pomoli glavo skozi nje. Zakliče nazaj dami.) Sam je! (Natakarju.) Pojdite sem! (Ko je natakar v sobi, zapahne takoj zopet vrata, se postavi na desno in obrne natakarja tako, da kaže dami hrbet.)

Dama (potegne hitro pajčolan preko obraza in se nasloni s komolcem na pisalno mizo.)

Natakar (zelo razburjen.) Oprostite, gospod ravnatelj, prosim lepo; kaj ne, da je prišla neka dama pomotoma k vam. (S povdarkom.) Gospod na števil. 17. pričakuje damo; razun tega —

Arnold. Razun tega?

Natakar. Razun tega — če smem prositi — oh, Bog, — stvar je jako neprijetna. Gospod namreč, ki je bil prej tu pri vratih in je zalezoval damo — se je vedel kakor blazen, ko sem ga vprašal, kaj hoče. Pokazali smo mu vrata, zdaj pa stoji tam nasproti (pokaže na okno) na straži.

A r n o l d (tiho.) Tamle? No — no, da, še vedno boljše, kakor če bi stal tu pri vratih. (Se obrne k dami, ki dvigne proseče roki. Natakarkarju.) Kaj sem že hotel reči? Bilo je nekaj jako važnega. A, dà, — torej, če po — (s trudom) pozvonim, potem pridite prav hitro!

N a t a k a r. To vedno storim.

A r n o l d. Torej storite zdaj tudi! (Natakarkar odide.)

A r n o l d (zopet zapahne vrata, dostojanstveno. Na številki 17 je torej oni, katerega ste iskali. Sedaj vidite, da nisem jaz oni brezvestni pustolovec.

D a m a (vrže pajčolan nazaj.) Saj se mi je precej zdelo, da niste pravi.

A r n o l d (užaljen.) Prosim, prosim, saj tudi nočem biti! (Pokaže na vrata.) Milostiva, pot je sedaj prosta!

D a m a (zdihujè) Ježeš, Marija in sveti Jožef, menda me vendar ne vržete kar meni nič, tebi nič na cesto!? O Marija sedem žalosti, nikar me ne puščajte na cedilu! (Stopi strahoma k oknu in se ozre prav urno skozi šaluzijo na cesto.) O sveti Valentin in Peregrin, kako se mi kolena tresejo! Saj si ne upam pogledati na cesto! Je že res, tamle stoji!

Seveda, to je moj mož! In ta obraz, te oči!
O sveti križ božji! Pomagajte mi, rešite me!
O moj Bog, moj Bog! (Butanje in trkanje na
vratih. Zakriči.)

Arnold Tiho.

Dama. (zdihuje.) O sveta Kordula in vse
njene svete tovaršice! Je že zopet tukaj!
Hitro! — (Ugasne lesteneč, hiti na levo.)

SEDMI PRIZOR.

Prejšnja. Silva.

Arnold (stopi k vratom, neprijazno.) Kaj
želite?

Silva (za odrom.) Možiček, jaz sem!

Dama. Kdo pa je to?

Arnold. Moj Bog! (Stopi hitro k dami
jo prime za ramo, na uho.) Moja žena.

Dama. Ježeš — ženo imate?! No, še
te je treba!

Silva. Ljubček, mislila sem, da si že
davno čez hribe in doline. Svoje prstane
sem pozabila. Za umivalnikom so.

Arnold (zasopljen.) Neverjetno! (Poišče
prstane. Šepetaje.)

Dama Dajte jih skozi ključavnico!

Arnold (poizkuša.) Ne gre! Prav malo odprem.

Dama. A prosim vas, pazite!

Arnold (se upre previdno z nogo ob vrata, jih odpre prav malo, in da Silvi prstane.) Tukaj so, ženica moja!

Silva (pomoli eno roko skozi špranjo.) Hvala, Noldek! Odpri vendar! (Maha z roko.)

Arnold. Ne! Umakni roko, da ti je ne stlačim.

Silva. Au! (Vtakne še nogo notri.)

Dama. O križani Jezus, kaj pa sedaj? — (Sede na fotelj, ki stoji za kaminom, se skloni in si drži muf pred obraz.)

Arnold. Silva, umakni nogo!

Silva (zavpije.) Au — kako me boli! (Pomoli skozi špranjo še glavo.)

Arnold (jezen.) Silva, takoj se umakni!

Silva (obrača glavo na desno in levo.) Zakaj me pa ne pustiš v sobo?!

Arnold (važno.) Ker delam.

Silva. V temi?

Arnold. Silva, proč glavo, ali —! (Prisne vrata.)

Silva (zakriči.) Au, au, moj vrat — zadržim se! Smukne v sobo, ker odpre Arnold prestrašen bolj vrata.)

Arnold (jej stopi silno razburjen nasproti.) Ne koraka naprej!

Silva. Zakaj si tako razburjen? In v temi si! (Se mu izmuzne in odvijte lesteneč.) Za božjo voljo, kakšen pa si?!

Arnold. Vročje mi je — zebe me!

Silva. Zebe te? (Se ogleduje na vse strani, Hodi s plahto sèm in tjà.)

Arnold (gre v strahu za njo.) Silva, prstane imaš! Zdaj pa pojdi — takoj!

Silva. Saj ne morem, zmečkal si mi nogo. (Prišèpa, preden more Arnold to zabraniti, do fotelja ob kaminu.)

Arnold (jo hoče potegniti strani.) Silva, Silva — pojdi!

Silva (bolestno.) Moja roka! (Se mu iztrga iz rok in sede dami, ne da bi je opazila, v naročje! plane prestrašena po konci. Obe zakričita hkratu.) O!

Arnold (zbeži prestrašen na levo.) Na, Bog pomagaj! (Plahta mu pade na tla, a jo zopet

pobere in jo ogrne v naglici tako, da je videti črn stran; potegne si jo tudi čez glavo in se zgru onemogel na fotelj sredi odra.)

Silva (glasno zaihti.) Arnold, kaj vidim

Arnold (potegne zopet plahto z glave, pr seče.) Sladki moj gobček!

Silva (biti k njemu.) Arnold, srce mi poč

Arnold. Dete moje, vse ti pojasnim

Silva (ga sune od sebe.) Strani, od tod ti ničvrédnež! (Pokaže nakrat besna vrata, dami. In vi — vi se odstranite takoj, v tem tre nutku!

Dama (vije roke.) Oh, saj bi šla tako rad od tod, a ne morem?!

Silva (vedno bolj razburjena, jokaje.) Kaj — ne morete?!

Dama (vije roke.) No, pa prašajte svojega moža, ali morem!

Silva. Arnold, kaj pravi! Nobena druga žena nima pravice, ostati tukaj kakor le jaz! Ali razumete — !? (*Arnoldu*.) Ti — ti — ti si! — oh, saj ne najdem besed!

Arnold. Jaz bi jih že našel, a kaj po maga, ko mi ne dovoliš govoriti!

Silva. Moj Bog, moj Bog, kako sem nesrečna! (Neprenehoma joka.) Moj Bog, moj Bog!

Dama, Uboga ženica! (Jokaje.) Pri moji veri, vaš mož je nedolžen. Imejte no pamet!

Silva (vzkipi.) Pustite me! Ven! Ven!

Arnold (ki jo je klical ves čas.) Norček — poslušaj me vendar! Otrok — **Silva!!** (Dvigne naposled proseče roke.) Pusti me vendar, da govorim!

Silva (butne jokaje z nogo ob tla.) Proč naj gre — proč od tod! — O moj Bog! —

Dama (tudi jokaje.) Oh, gospa, — (hiti k oknu) saj ne morem — (pogleda skozi žaluzijo.) Vidite, tamle še zmeraj stoji kakor pribit in gleda v vrata!

Silva (plane kakor furija k oknu, divje.) Tamle? Kdo pa? Kdo pa je tam?

Dama. Oh, nihče drug, kot moj mož!

Silva (besna.) A tako, tako! No, le počakajte, ponj grem! (Hiti k vratom.)

Arnold (zakriči prestrašen.) Vendar ne boš! **Silva! Silva!** (Hiti za njo.)

Dama (istočasno zacvili. Teče na levi strani za njo.) **Silva! Silva!**

A r n o l d (prime Silvo za eno, dama za drugo roko; potegneta jo siloma nazaj. Proseče.) **E d i n a**, sladka — dobra moja **S i l v a** — prosim te, bodi vendar pametna!

D a m a (ponavlja v obupu vsako Arnoldovo besedo.) **E d i n a**, sladka, dobra moja **S i l v a** — prosim te, bodi vendar pametna!

S i l v a (tepta z nogama kakor otrok, izkuša se iztrgati dami.) **Pustite me!** (**Arnoldu.**) **Pusti me!** **Jaz moram k njemu!** Na vsak način moram iti ponj! (Se jima nakrat siloma iztrga in hoče k vratom.)

A r n o l d (jej zastavi pot. Hiti za njo in se zgrudi, zavrt v plahto, sredi odra na koleni.) **S i l v a**, kleče te prosim, več vendar ne morem storiti!

S i l v a (jokaje.) **Mój Bog**, ko sem tako nesrečna!

D a m a (strmi skozi okno: nakrat presenečena.) **Kaj pa je to?**

A r n o l d (prestrašen.) **Kaj?**

D a m a (gleda pozorno skozi okno.) **Poglejte no**, saj to ni moj mož?

A r n o l d (vstane, razjarjen.) **Kaj**, to ni vaš mož? -- **No**, veste kaj —!

D a m a. Ježeš, Ježeš, še podoben mu ni! V prvem strahu se mi je zdel veliko večji in debelejši.

A r n o l d. Kaj pa njegov glas malo prej?

D a m a. Glas? Tudi glas se mi je zdel popolnoma tuj!

A r n o l d (jezen.) Torej še vaš mož ni?

D a m a. I bodite vendar veseli! Oj ti ljuba mamka božja, to je sreča! Hvala Bogu, zdaj pa kar lahko poberem svoja šila in kopta. O, kako sem se zmotila! Napačna številka — napačna soba — o, prosim, oprostite pa brez zamere! (Se odpravlja.)

A r n o l d (nakrat strašno zaspan.) O prosim, prosim! me je jako veselilo! (Popolnoma apatičen. Vrže plahto na mizo in stoji brez suknje sredi odra.)

S i l v a (vsa iz sebe.) Arnold, kaj pa delaš? (Dama se prestrašena umakne par korakov nazaj.)

A r n o l d (apatično.) Spati hočem! (Gre k postelji po blazino in jo položi na otomano.)

S i l v a. Kaj pa vendar misliš?

A r n o l d. Spati moram!

S i l v a. Arnold, dama je še tu!

Arnold. Nič ne dé, jaz moram spati.

Dama. Nič se ne ženirajte; saj že grem.

Arnold. Pojdite z Bogom! (Leže urno na otomano.)

Dama. Adjé! Lahko noč! (Se ustavi začudena pri vratih, potem odide.)

Silva. (Stopi na levo k otomani.) Arnold — pojasni mi — Noldek, povej mi vendar! (Arnold začne glasno smrčati.) Govori vendar! (Smrči še bolj. Spi kakor bi ga ubil. Budilnik začne zopet ropotati.)

Arnold (sede besen pokoncu, vrže malo blazinico v budilnik, ki takoj utihne. Leže zopet.)

Silva. Ljubček, povej mi vendar —!

Arnold (sede hitro zopet pokoncu, z gromečim glasom.) Mir! Pusti me spati! (Leže.) Spati hočem — spati — spati!

Silva (se je silno prestrašila, zgrudi se na levi na mali okrogli stolček. Sklene roki, boječe, tiho.) Ljubček? Spati? — Pa dobro spančkaj!

astor pade.